

REPUBLIKA SLOVENIJA

KABINET PREDSEDNIKA VLADE

Magnetogram ni lektoriran!

MAGNETOGRAM
NASTOPA PREDSEDNIKA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE JANEZA JANŠE
ZA ODDAJO »ODMEVI« NA TELEVIZIJI SLOVENIJA
(Ljubljana, 3. december 2007)

ROSVITA PESEK: Dober večer, pozdravljeni v Odmevih. Na današnji dan pred tremi leti je prisegla vlada Janeza Janše. 18-članska ekipa, s premierjem na čelu, je doslej doživela šest ministrskih zamenjav. Zoper tri ministre, Vaska Simonitija, Andreja Bručana in pred kratkim Dragutina Mateja, pa je opozicija vložila interpelacijo. V studiu se mi je že pridružil predsednik vlade, gospod Janez Janša, dober večer.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Dober večer.

ROSVITA PESEK: Predlagam, da skupaj pogledava nekaj komentarjev o delu vaše vlade.

TOMAŽ BRATOŽ: Vlada Janeza Janše se je dela lotila s praktičnimi, življenjskimi ukrepi. Recimo z odpravo avtomobilskih nalepk in prijaznejšo državno upravo, ki zdaj dela celo ob sobotah. Nato pa z enotno davčno stopnjo sprožila prvi oster revolt. Te reforme nikoli ni bilo. Znižan pa je bil davek na še vedno preobremenjene plače. Toda pozitivni efekt naj bi hkrati izničili s popuščanjem pri, za ekonomiste previsokih, pokojninah. Notranjemu ministru so se zgodili Strojanovi, v zdravstvu privatizacija storitev, afera s pokvarljivimi operacijskimi mizami. Gospodarstvo pa po drugi strani cveti. Rast je izjemna, brezposelnost nizka, inflacija pa že dolgo ne tako visoka.

MATEJ LAHOVNIK (Zares): Pozitivno je gotovo, da je vladi uspelo poenostaviti nekatere upravne postopke, odpraviti nekatere birokratske omejitve. Najbolj negativno pa je, da sta minister za finance in minister za gospodarstvo povsem zbegana in se ne znata soočiti z ustreznimi ukrepi s problemom inflacije.

JOŽEF ŠKOLČ (LDS): O tej vladi lahko govorimo samo dobro, sicer nam bo spet ponudila odstop. Zato bi rekel, da je sigurno zvezdni trenutek, ne samo te vlade, ampak slovenske politike v tem mandatu, uvedba evra. Drugi zvezdni trenutek za slovensko politiko pa bo nastopil po volitvah, ko se bo ta vlada poslovila.

JANEZ PODOBNIK (SLS): Zelo delovno in zelo naporno. Drugače pa je to obdobje zaznamovalo zmanjšanje regionalnih razlik. Tudi kvaliteta življenja ljudi v Sloveniji se povečuje in to zelo enakomerno.

TOMAŽ BRATOŽ: Sicer pa vlada zadnje leto pred volitvami doživlja eno najnižjih podpor javnosti. Draginja se povečuje, ljudje pa kot kaže niso nagradili zadnjih potez, nedavne vladne krize in napoved boja proti tajkunstvu.

SAŠO PEČE (SNS): Kar se dobrih stvari tiče pa lahko žal, ampak resnično žal izpostavim samo to, da si je našel svojo partnerico.

ROSVITA PESEK: Bova gospod premier tole zadnjo pripombo preslišala. Pa začela s tem, kar vas danes gotovo ni razveselilo. Tretja obletnica vaše vlade je. V Delu je bila objavljena anketa, po kateri vaša vlada uživa najnižjo podporo doslej, celo nižjo od državnega zbora. Kako si to razlagate?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ankete so različne. pred dnevi je bila objavljena Večerova anketa, ki je kazala vsaj pri nekaterih pokazateljih nekaj povsem drugega. Bi bilo pa iluzorno pričakovati, da bi bila podpora vlade zadnja leta mandata oziroma v zadnjem letu mandata po treh letih enaka, kot takoj po volitvah. Nikjer se to ne dogaja. Dogajalo se je včasih pri nas v preteklosti. Prejšnja vlada je imela velikansko podporo, vsaj do volitev.

ROSVITA PESEK: Ampak, če sva povsem realna. Verjetno vseh teh dogodkov, ki so se dogajali po predsedniških volitvah, recimo, ko ste napovedali, da so v igri vse možnosti, do tistega, ko ste odšli po zaupnico v parlament, ste verjetno samo računali na neko strnitev vrst, na strnitev nekega zavedanja resnosti tega položaja. Ampak ravno ti kazalci te ankete vas zdaj s tem niso nagradile. Je bila ta dramaturgija zadnjih štirinajstih dni mogoče vaša napaka? Ne bi bilo potrebno odreagirati tako kot ste odreagirali?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: A vi berete samo Delo?

ROSVITA PESEK: Ne, jaz berem vse dnevnike.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ker so bile pač različne ankete objavljene. V časopisih, kjer so lastniki nekateri nosilci kapitala v povezavi s politiko, ki so v zadnjem času reagirali kot so reagirali, pošiljali različna pisma. Ti izdelki niso ravno verodostojni, vsaj zame ne. Zato ne bi na njih gradil cele strategije. V tem času vlada zagotovo opravlja mnoge stvari, zaradi katerih nima časa, da bi se ukvarjala z anketami. Jaz sem to velikokrat že povedal. Jaz to prepuščam vam pa bralcem pa tistim, ki te ankete izdelujejo.

ROSVITA PESEK: Imate vi mogoče kakšne druge podatke? Recimo od kakšnih drugih inštitutov?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Kar nekaj. Mi smo naredili recimo anketo za naš posvet Slovenske demokratske stranke, ki je pokazala povsem drugačne trende. Jaz tej anketi verjamem oziroma mislim, da ni nihče z njo manipuliral. Tukaj pa lahko drži, lahko pa ne drži. Tem anketam jaz pač ne verjamem. Še najmanj takrat, kadar mi kažejo visoko. Poglejte primer predsedniških volitev in gospoda Peterleta, ki so mu ankete kazale silno prednost v prvem krogu. Mnogo ljudi sploh ni šlo na volitve zaradi teh anket, ker so mislili, da se ne splača, da bo itak prišel v drugi krog. Potem pa bi skoraj izpadel. Potem so ankete naenkrat pokazale, da nima nobenih možnosti za zmago v drugem krogu in ljudje spet niso šli volit. Ker zakaj bi pa šli, če ni nobene možnosti. Skratka, te ankete velikokrat javno mnenje ustvarijo, manj ga merijo. Mislim, da je škoda tudi tega časa, da se s tem ukvarjamo.

ROSVITA PESEK: Ampak dovolite še morebiti samo eno ilustracijo. Poglejva čas izpred treh let, ko ste postali predsednik vlade. Imeli ste zelo veliko podporo - če gledava, spet se sklicujem na ankete - prvi dve leti. Doživljali ste podporo, vsi so začeli govoriti o vas kot o človeku, ki gradi na dolgi rok: »to bo vlada za dva mandata«. Vaši politični nasprotniki so vam priznavali neizmerno pomiritev duhov, kar zadeva preteklo zgodovino. Odhajali ste v vse slovenske pokrajine. Vlada se je končno preselila ven iz Ljubljane. Govorili ste, da bomo postali svetilnik. Bila je neka energija, bilo je neko popolnoma drugačno vzdušje kot zdaj. Ne glede na to kar kažejo ankete. Vi ste sami, ko ste bili opoziciji, bili izvrsten političen

analitik. Kaj se je zgodilo? Verjetno se tudi sami sprašujete, kaj se je v tem zadnjem letu spremenilo, da se je klima v državi tako spremenila?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Jaz se ne sprašujem, ker vem in to vsak čas spremljam. Kar se tiče pa Slovenije kot svetilnika, pa ko prideš v tujino in govoriš z neko relevantno javnostjo ali pa z ljudmi, ki lahko primerjajo - zadnji tak primer je bil recimo obisk v Italiji prejšnji četrtek - tam je italijanski premier povedal, da občuduje to, kar je Slovenija dosegla v zadnjih treh letih - da bi bil vesel, če bi Italija imela takšne makroekonomske rezultate. Smo v Evropski uniji, smo v Evropski monetarni uniji. Delimo iste splošne pogoje. Italija ima tudi že dlje časa normalne razmere za napredek in gospodarjenje, ampak Slovenija je v tem času bistveno hitreje napredovala. Še marsikje je tako. Razen inflacije, ki je naša težava, ki je naša večja težava kot pa v nekaterih drugih državah. Zato, ker smo prevzeli evro in so nekateri pač zaokroževanje cen izkoristili zato, da so jih zaokrožili navzgor. In drugič zato, ker nimamo tako konkurenčnega trga - še vedno, na žalost - kot zunaj. Drugače je pa to težava povsod. Mi smo toliko višje zaradi teh dveh razlogov. Poglejte, Nemčija ima zdajle inflacijo najvišjo v zadnjih petnajstih letih. Finska z vzorno strukturo proračuna je v zadnjem letu imela takšno inflacijo kot Slovenija. Samo oni so začeli pri nič in so zdaj pri treh odstotkih. Mi pa smo začeli pri 2,5 odstotka inflacije, ko smo šli v Evropsko monetarno unijo in smo zdaj na 5,5 odstotkov. Nekje do pomladi se ta val bistveno ne bo umiril. Potem pa se seveda bo in čez eno leto se bomo lahko pogovarjali realno. Zdaj pa se dela velika panika in s to paniko se seveda tudi dviguje inflacijsko pričakovanje, kar seveda ni dobro. Drugače pa so vsi makroekonomski pokazatelji dobri. Izpolnjuje se tisto kar smo obljubili, kar smo zapisali v Strategijo razvoja Slovenije. Tam smo zapisali, da Slovenija potrebuje za tri odstotke višjo gospodarsko rast, kot pa je povprečje v Evropski uniji. To dosegamo zdaj prvič v zgodovini. Prej smo vedno capljali bistveno nižje. Ta rast ni sama sebi namen. Zaradi te gospodarske rasti smo ustvarili na 10.000 novih delovnih mest. Brezposelnost je najnižja v zgodovini te države 4,5 odstotna - zato ker je veliko več ljudi dobilo delo. Veliko več ljudi tudi lahko poskrbi zase. Ni treba, da dobiva socialne transferje. Hkrati plačuje davke. Zaradi tega lahko več namenimo za skupno dobro, predvsem pa lahko zmanjšamo javno porabo. Ta se je zmanjšala za tri odstotke oziroma se bo zmanjšala do konca tega leta. Hkrati se je v tem času, ne samo zaradi vladnih ukrepov, deloma pa tudi, zaradi družini prijazne politike začela povečevati rodnost, demografska slika se izboljšuje. Tudi dolgoročne napovedi so bistveno bolj ugodne. Ko smo na začetku tega mandata popravili krivice upokojencev in so nas zato vsi kritizirali, češ, da bomo zaradi tega doživeli zlom javnih financ v Sloveniji, smo tvegali, vendar se je izkazalo, da smo ravnali prav. Danes ni nobenega zloma finančnega sistema - iz proračuna celo manj sredstev namenjamo za pokrivanje izgub pokojninske blagajne. Upokojenci pa dobivajo pokojnine, ki se usklajujejo s plačami. Prej pa je šlo navzdol.

ROSVITA PESEK: Ampak ravno vse te stvari, ki ste jih gospod premier naštel in ki se jih da tudi povsem dejansko in s podatki preveriti, govorijo v prid temu, da bi torej nek image, neka priljubljenost vaše vlade morala ostati. Ampak kje pa je tisti razlog, da te tako velike podpore, kot je bila takrat, ni? A se dotakneva medijev? Ne vem ali ste danes gledali oddajo Vroči stol? Poznate očitke gospoda Stojana Zdolška, ki je v prejšnji oddaji govoril o tem, da ste vi neposredno v nadzorni svet za urednike določili kdo bo tam. Danes je bilo slišati neko drugo mnenje, da so se problemi z mediji začeli takrat, ko so politični prijatelji postali politični nasprotniki.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Poglejte, problemi z mediji so se začeli v Sloveniji leta 1945, ko je bila - ali pa že prej - ko je bila pač ukinjena medijska svoboda. To, kar danes imamo, je še vedno neki poskusi, da se iz nekih ostankov izkopljemo. Ni druge države v Evropi, ki bi imela trideset let iste urednike. Pri nas so še vedno neki takšni mediji. Ampak to ni bistveno. Kar se tiče priljubljenosti vlade, ni vlade v Evropi ali pa v primerljivi državi, ki bi izpeljala reforme, kot jih je izpeljala slovenska v teh treh letih in ki bi ohranila isto priljubljenost. Te reforme dajejo zdaj v rezultate, ki so vidni v glavnem na makroekonomski ravni. To, kar se je naredilo pri pokojninah, je vidno tudi neposredno. Ampak tega nobeden posebej ne priznava. Zato, da bodo ti ukrepi začeli dajati tudi rezultate na mikro-nivoju, se

pravi, da jih bodo ljudje neposredno občutili, bo ponekod preteklo še nekaj časa. Mora se leto obrniti, morajo priti nove dohodninske napovedi, da lahko ljudje primerjajo, itd.. Poleg tega pa je občutek odvisen tudi od tega, s katere plati potem gledaš. Poglejmo te podatke, s katerimi se v zadnjem času zelo veliko operira - koliko je v Sloveniji revnih ljudi. Še vedno jih je 200.000 takšnih, ki so pod ali na robu revščine. To je visoka številka in s tem se ni za hvaliti. Vendar ob tem nihče ne pove, da jih je bilo pred tremi leti še za petnajst odstotkov več in da smo to številko v tem času znižali. Šele, ko vidiš neko časovno primerjavo, ko lahko primerjaš ali ko lahko pogledaš, kolikšna je stopnja revščine v bistveno bolj bogatih evropskih državah, potem lahko dobiš realno sliko. Če pa je na prvih straneh medijev vsak dan samo ista zgodba z ene plati, potem pa seveda ni čudno, da se dobi takšne vtise.

ROSVITA PESEK: Ampak a lahko vis-a-vis tem podatkom o revščini postaviva tudi podatek - to, kar se je zadnje tedne dogajali z delnicami mariborske banke? Pričakovanja so bila po 150 milijonih vplačanih evrov za te delnice. Vplačanih je bilo 600 oziroma ocena je, da se je 650 milijonov zdaj zbralo za te delnice. Torej te delnice so osemkrat preplačane. Kaj vam ta podatek pove?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Vseh plačil in najjav plačil je bilo preko dve milijardi evrov. Od doma in iz tujine. Tudi od doma, veliko, preko 100.000 ljudi v Sloveniji je vplačalo te delnice. Zdaj ta podatek pove dvoje. Prvič, da se je v Sloveniji v zadnjem času močno okrepil nek srednji razred, ki ima toliko prihrankov, da jih je pripravljen vlagati tudi v vrednostne papirje in da zaupa tej banki, od katere je pripravljen kupiti delnice. Po drugi strani pa se je seveda izkazalo tudi to, da so Slovenci pripravljeni investirati v nakup domačega premoženja oziroma premoženja domačih podjetij ali bank. to je treba vzeti na znanje.

ROSVITA PESEK: Dolgujete mi še tisti odgovor o medijih. Teh obtožb, kolikšen je bil vaš vpliv v Delu?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Poglejte, lahko preberete vse številke Dela, od 3. decembra leta 2005 pa do danes in si boste sami odgovorili. Če boste našli kakšno številko Dela, v kateri je bilo več pozitivnega napisano o vladi kot negativnega, vam bom čestital in vam plačam kar hočete.

ROSVITA PESEK: Ampak pogledjva zadevo še z ene druge strani. Ko ste prišli na oblast je bila vaša velika parola, politika se bo umaknila iz gospodarstva. Danes, tudi javnomnenjska anketa v današnji oddaji Vroči stol je pokazala, da je zdaj seveda kapital tisti, ki v Sloveniji močno vpliva na medije in jih omejuje. Sprašujem vas pravzaprav, če se je politika umaknila iz gospodarstva in se umika iz gospodarstva, kako daleč je čas, ko bo začelo gospodarstvo usodno vplivati na politiko?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ko gre za vpliv kapitala na medije, potem je ta vpliv v Sloveniji praktično 100% ali pa vsaj 85%, kot je pokazala tudi vaša anketa. Kdaj se bo stanje normaliziralo? Odgovor na to je, po mojem mnenju, je napačno iskati v umikanju države iz gospodarstva, ker s tem se stvari ne bodo bistveno spremenile...

ROSVITA PESEK: Govorim o tem, da se je zdaj situacija obrnila.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: ...kajti lastništvo ključnih slovenskih medijev je bilo tako ali drugače pokonsolidirano ali preko parkirišč zaokroženo že pred zadnjimi volitvami. Isti so danes lastniki konglomerata, ki nadzoruje ali pa ki obvladuje Delo, Večer, Slovenske novice in druge bistveno vplivne medije. Isti so lastniki ali pa ljudje, ki pač nadzorujejo drugi steber, to je Dnevnik, Nedeljski Dnevnik, Delove revije in pač ostali vplivni tisk v Sloveniji. Tukaj se ni nič spremenilo.

ROSVITA PESEK: Napovedali ste boj proti tajkunom. Sskratka proti tistim, ki so za delnice, za posojila za te delnice zastavili prav te delnice in poskušate s spremembo zakona te stvari urediti drugače.

Opozicija pravi, da prepozno. Je ta problem zaznaven šele sedaj? Vam bo uspelo, kako globok se vam zdi ta problem s temi tajkuni, močnimi posamezniki, ki so obogateli na tak način?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Poglejte, veliko je nadzornih mehanizmov v Sloveniji, preko katerih bi se lahko preprečevale takšne stvari, če bi vsi instituti normalno delovali, vse institucije pravne države normalno delovale. Obstajajo in vendar pa očitno niso bili dovolj učinkoviti. Ponekod pa je najbrž prihajalo tudi do različnih opustitev dolžnih dejanj. Zato je bilo potrebno te instrumente okrepiti in s tega vidika sta bili predlagani dve spremembi zakonodaje. Tolmačenje, češ, da so ti ukrepi napoved vladne vojne proti slovenskemu gospodarstvu, so pač smešni. Veste, slovensko gospodarstvo v tem trenutku predstavlja na stotine dobrih podjetij, ki se ukvarjajo predvsem s proizvodnjo, ki dosegajo 17% stopnjo rasti izvoza v letošnjem letu, ki ustvarjajo nova delovna mesta, ki ustvarjajo ta novi gospodarski vzpon Slovenije. Tega ne ustvarjajo neke špekulacije na plitki Ljubljanski borzi ali dvomljivi prevzemi ali prekladanje delnic iz enega parkirišča na drugega. Se pa, seveda, o tem veliko piše. Ker tisti, ki to delajo, so lastniki ključnih medijev v Sloveniji. V teh medijih hvalijo sebe in napadajo tiste, ki ogrožajo ta njihov interes. Če berete zadnje dni tisto, kar se tiska v Sloveniji, boste dobili zgovoren dokaz za to.

ROSVITA PESEK: Hvala za ta pogovor gospod predsednik. Z ene od takih otvoritev uspešnih slovenskih podjetij ste nocoj prišli v maš studio, hvala lepa.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Takšnih je na stotine, vendar jih kot dobrih vzorov zelo premalo vidimo, premalo izpostavljamo.

ROSVITA PESEK: Hvala.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Hvala.